2026Z25666

(ingezonden 19 november 2026)

Vragen van het lid Kostić (PvdD) aan de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over het verbod op Pitcher en het uitblijven van verboden op andere hormoonverstorende bestrijdingsmiddelen

1. Bent u bekend met het artikel ‘Hormoonverstorend bestrijdingsmiddel wordt verboden’?[1]

2. Waarom was een rechtszaak nodig om de toelating van het hormoonverstorende Pitcher in te trekken, terwijl de Europese voedselautoriteit (EFSA) al in 2024 concludeerde dat de werkzame stof fludioxonil hormoonverstorend is[2] en hormoonverstorende bestrijdingsmiddelen sinds 2009 niet zijn toegestaan in de Europese Unie?[3] Waarom heeft het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) de toelating niet zelf ingetrokken, zodra zij wist dat fludioxonil hormoonverstorend is?

3. Kunt u uitleggen waarom de Europese goedkeuring van fludioxonil, die liep tot en met 31 oktober 2018, om procedurele redenen steeds is verlengd, tot nu toe? Wat vindt u ervan dat dit zo lang kan voortduren? Wie is hiervoor verantwoordelijk?

4. Klopt het dat het Ctgb in het voorjaar van 2025 in het Europese comité liet weten dat een snel besluit om fludioxonil niet te verlengen het meest voor de hand lag, maar op 23 juli 2025 het bezwaar tegen Pitcher ongegrond verklaarde en op 20 augustus 2025 de toelating verlengde tot 1 november 2027?

5. Wat vindt u ervan dat een middel waarover het Ctgb zo veel zorgen heeft toch verlengd kan worden ook na een conclusie van de EFSA dat een werkzame stof hormoonverstorend is?

6. Hoe verhoudt uw eerdere antwoord “Het Ctgb maakt hierin een eigen afweging en houdt daarbij ook rekening met de voortgang van de Europese besluitvorming over de goedkeuring van de betreffende werkzame stoffen”[4] zich tot het oordeel van de rechter dat het Ctgb "niet de keuzemogelijkheid" had om Pitcher “in afwachting van een beoordeling door de Europese Commissie” toe te laten?[5] Wist u hiervan of bent u verkeerd geïnformeerd? Bent u bereid om naar aanleiding van het oordeel van de rechter op uw eerdere antwoord terug te komen? Zo

nee, waarom niet?

7. Past het Ctgb zijn werkwijze nu aan voor alle middelen met stoffen die EFSA als hormoonverstorend heeft aangemerkt? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid hierover de Kamer te informeren zodra er wat dit betreft ontwikkelingen zijn? Zo nee, waarom niet?

8. Welke mogelijkheden heeft het Ctgb om zelf in te grijpen als nieuwe kennis laat zien dat een toegelaten middel schadelijk is? Gaat u erop toezien dat het Ctgb zo veel en zo snel mogelijk van die mogelijkheden gebruik gaat maken? Zo nee, waarom niet?

9. Welke aanpassingen van het toelatingsbeleid heeft het Ctgb inmiddels gedaan?

10. Hoe kon het gebeuren dat het Ctgb niet heeft onderzocht wat de hormoonverstorende werking van fludioxonil betekent voor dieren, terwijl EFSA had geconcludeerd dat de stof ook voor dieren (niet-doelwitorganismen) hormoonverstorend is?[6]

11. Wat weet u over de gevolgen van fludioxonil voor dieren en natuur, bijvoorbeeld voor waterdieren in sloten rond bollenvelden?

12. Onderzoekt het Ctgb bij andere middelen met hormoonverstorende stoffen wel wat de gevolgen zijn voor dieren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, onderzoekt het Ctgb dit ook bij alle andere middelen? Zo nee, waarom niet?

13. Hoe verhoudt het besluit om de handelsvoorraad van Pitcher nog tot 1 februari 2027 te laten verkopen en het gebruik tot 1 mei 2027 toe te staan zich tot de opdracht van de rechter om Pitcher zo snel mogelijk uit de handel te nemen, met termijnen die “zo kort mogelijk” zijn?[7]

14. Klopt het dat het Ctgb in de beslissing op bezwaar precies de termijnen heeft overgenomen waar de producent om vroeg? Zo nee, op basis van welke eigen afweging en welke onafhankelijke wetenschappelijke onderzoeken koos het Ctgb voor deze termijnen? Waarom heeft het Ctgb niet gekozen voor een kortere termijn, of voor geen termijn?

15. Bent u bereid ervoor te zorgen dat het gebruik eerder stopt? Zo nee, waarom niet? Wat vindt u dat zwaarder moet wegen, economische belangen of de gezondheid van Nederlanders?

16. Herinnert u zich dat u tijdens het commissiedebat Gewasbeschermingsmiddelen van 8 oktober 2026 aangaf dat u voor de toelating van middelen op het oordeel van het Ctgb vertrouwt? Hoe

verhoudt dit zich tot het oordeel van de rechter dat het Ctgb Pitcher niet had mogen toelaten? Erkent u dat er ruimte is voor verbetering?

17. Kunt u beloven dat de termijnen voor verkoop en gebruik van Pitcher niet worden verlengd en dat er in ieder geval na 1 mei 2027 geen vrijstelling wordt verleend voor Pitcher of andere middelen met fludioxonil? Zo nee, waarom niet?

18. Klopt het dat er naast het hormoonverstorende Pitcher nog 23 andere middelen met fludioxonil in Nederland zijn toegelaten?[8] Waarom wordt intrekking van de toelating niet ook direct toegepast op deze middelen? Wanneer neemt het Ctgb hierover een besluit in het licht van de uitspraak van de rechter over fludioxonil? Kan dit zo snel mogelijk?

19. Moeten Nederlanders en burgers en maatschappelijke organisaties ook voor elk van deze middelen eerst naar de rechter stappen voordat het eindelijk wordt verboden?

20. Wanneer brengt de Europese Commissie haar voorstel over het niet verlengen van de goedkeuring van fludioxonil in stemming? Klopt het dat erover werd gesproken tijdens de Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (SCOPAFF) van 12 en 13 november 2026?[9] Wat is de inbreng van Nederland op dit punt? Pleit u ervoor om zo snel mogelijk een verbod in te stellen?

21. Wanneer beslist het Ctgb over het verzoek van Pesticide Action Network (PAN) Nederland om de toelating in te trekken van ongeveer vijftig middelen met fludioxonil en andere hormoonverstorende of voor de voortplanting giftige stoffen?[10] Binnen welke wettelijke termijn moet het Ctgb beslissen na indiening van een verzoek? Wat doet u om ervoor te zorgen dat het Ctgb zo snel mogelijk beslist en in elk geval binnen de wettelijke termijn?

22. Welk deel van de in Nederland en/of in Europa toegelaten werkzame stoffen is sinds de inwerkingtreding van de Verordening 1107/2009 onderzocht op hormoonverstorende werking en hoeveel stoffen zijn dus momenteel toegelaten zonder dat is gekeken of ze hormoonverstorend werken? Als u deze informatie niet kunt geven, wat vindt u er dan van dat niet duidelijk is hoeveel stoffen niet zijn onderzocht op hormoonverstorende werking, terwijl dit (ook wat betreft de Verordening) een ernstig risico is?

23. Hoe zou een zaak als deze verlopen onder het compromisvoorstel van EU-landen betreffende de Food and Feed Safety Omnibus, waarin de goedkeuringstermijnen langer worden (15 jaar na de eerste goedkeuring en 25 jaar na herbeoordeling)? Betekent dit dus dat schadelijke middelen

mogelijk nog langer op de markt blijven voordat ze opnieuw worden beoordeeld? Hoe verhoudt dit zich tot uw eerdere uitspraak dat de Omnibus een beoordelingssysteem beoogt “waarbij er meer ruimte komt om besluitvorming op dit soort dossiers sneller af te ronden”?[11] Is dit een verbetering of verslechtering van de bescherming van de gezondheid van mens, dier en natuur in Nederland en hoe onderbouwt u dat?

24. Hoe zou volgens dit compromisvoorstel het proces moeten verlopen als er nieuw wetenschappelijk onderzoek beschikbaar komt over een middel waaruit blijkt dat een stof hormoonverstorend is? Wat vindt u hiervan? Is dit een verbetering of verslechtering van de bescherming van de gezondheid van mens, dier en natuur in Nederland en hoe onderbouwt u dat?

25. Hoe verhoudt het zich volgens u tot het voorzorgsbeginsel, dat als EFSA heeft vastgesteld dat een stof een risico is voor de gezondheid of de natuur, het nog jaren kan duren voordat de goedkeuring wordt ingetrokken, waarna vaak nog een respijttermijn van één tot anderhalf jaar volgt?

26. Maakt u zich, net als PAN, zorgen over zwangere vrouwen en jonge kinderen die groente en fruit eten met resten van fludioxonil, nu de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) de stof vond op meer dan 300 van de ruim 2200 geteste producten? Wat gaat u doen om hen beter te beschermen? Zo nee, op welke recente wetenschappelijke onderzoeken baseert u zich?

27. Herinnert u zich dat u over de wettelijke grens voor resten van fludioxonil op voedsel, de maximale residulimiet (MRL), schreef: “Hierbij worden dus geen MRL waarden getoetst als zijnde verboden pesticiden”?[12] Klopt het dat deze grens veel hoger ligt dan de 0,01 mg/kg die geldt voor verboden stoffen en dat de grens is vastgesteld voordat EFSA wist dat de stof de hormonen verstoort? Wilt u zich in Europa inzetten om de grens te verlagen naar 0,01 mg/kg, tenzij bewezen is dat een hogere grens veilig is?

28. Wat concludeert u uit de stelling van PAN Nederland, gebaseerd op duizenden tests van de NVWA, dat groente en fruit uit Nederland vaker resten van hormoonverstorende stoffen bevatten dan groente en fruit uit het buitenland?[13]

29. Hoe evalueert u uw eerdere antwoord “Voor hormoonverstorende stoffen zijn daarom binnen het convenant geen afzonderlijke maatregelen of specifieke tijdlijn vastgesteld”[14] met het feit dat Pitcher jarenlang toegelaten bleef, terwijl EFSA al had vastgesteld dat de stof de

hormonen verstoort?

30. Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden en daarin alle deelvragen meenemen binnen de termijn van drie weken?

[1] NOS, 4 november 2026, 'Hormoonverstorend bestrijdingsmiddel wordt verboden' (https://nos.nl/artikel/2638041-hormoonverstorend-bestrijdingsmiddel-wordt-verboden)

[2] EFSA, 25 september 2024, 'Peer review of the pesticide risk assessment of the active substance fludioxonil' (https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2024.9047)

[3] Verordening (EG) nr. 1107/2009

[4] Kamerstuk 2026D49327

[5] ECLI:NL:CBB:2026:370

[6] ECLI:NL:CBB:2026:370

[7] ECLI:NL:CBB:2026:370

[8] Nieuwe Oogst, 7 mei 2026, 'Verbod op werkende stof in Maxim 480FS uitgesteld' (https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2026/05/07/verbod-op-werkende-stof-in-maxim-480fs-uitgesteld)

[9] Europese Commissie, Agenda van de SCoPAFF vergadering van 12-13 november 2026 (https://food.ec.europa.eu/document/download/00bf77e9-7e8d-4c66-b4d7-0a8fba0c37fb_en?filename=sc_phyto_20261112_ppl_agenda.pdf)

[10] PAN Nederland, 3 september 2026, 'PAN-NL eist intrekking van vijftigtal bestrijdingsmiddelen' (https://www.pan-netherlands.org/pan-nl-eist-intrekking-van-vijftigtal-bestrijdingsmiddelen/)

[11] Kamerstuk 2026D49327

[12] Kamerstuk 2026D49327

[13] PAN Nederland, 14 juli 2026, 'Factcheck: Nederlandse groente en fruit NIET “schoonste van de wereld”' (https://www.pan-

netherlands.org/factcheck-nederlandse-groente-en-fruit-niet-schoonste-van-de-wereld/)

[14] Kamerstuk 2026D49327